

Zhodnocení stavu vodárenství na Zlínsku

30. června 2017

Obsah

1.	Úvod	2
2.	Obecně k problematice cenotvorby v oboru vodovodů a kanalizací	3
2.1	K tvorbě zdrojů na obnovu vodohospodářské infrastruktury,.....	3
2.2	Ke stanovení zisku	3
3.	K problematice investic	5
3.1	K otázce investičních dotací.....	5
3.2	K dosaženým účinkům investičních akcí v posledních 10 letech.....	5
4.	K problematice postupu a ekonomickým úvahám o návratu ke smíšené společnosti..	6
5.	Příloha: Analýza argumentů.....	7

1. Úvod

Toto „Zhodnocení stavu vodárenství na Zlínsku“ si **klade za cíl předložit základní principy fungování oboru vodovodů a kanalizací** a jeho provozních, ekonomických a legislativních aspektů, především **z pohledu vlastníka infrastruktury** a se zaměřením na oblast Zlínska.

Toto zhodnocení je zároveň i reakcí na dokument „Ekonomická analýza možností samostatného provozování vlastní vodohospodářské infrastruktury společností Vodovody a kanalizace Zlín a.s. (dále jen VaK Zlín)“ zpracovaný Pavlem Sekulou. Následující kapitoly se tedy budou věnovat jak představení základních principů cenotvorby a další aspektů fungování vodárenství, tak i vyvrácení řady mýtů uvedených autorem ve výše zmíněném dokumentu.

Toto zhodnocení se snaží přinést **objektivní posouzení** některých témat představených ve výše uvedeném dokumentu **a podložit ho relevantními argumenty.**

Příloha obsahuje detailní rozbor argumentů obsažených v dokumentu a přináší další vysvětlující a doplňující informace.

2. Obecně k problematice cenotvorby v oboru vodovodů a kanalizací

Náklady, které je možné zahrnout do kalkulací cen, jsou jasně definovány právními předpisy a to zejména zákonem o vodovodech a kanalizacích (ZVaK) a jeho prováděcí vyhláškou, a zákonem o cenách resp. aktuálním cenovým výměrem Ministerstva financí (MF). Zároveň platí, že **VaK Zlín, jakožto vlastník infrastruktury, každoročně schvaluje kalkulaci a výši ceny. Akcionář je oprávněn požadovat vysvětlení ke kalkulaci a není tedy pravdou, že položky ceny jsou mimo jakoukoliv kontrolu akcionářů.**

Tvorba jednotlivých položek v kalkulaci i jejich každoroční vyúčtování je evidováno a sledováno MZe a dále ad hoc „cenovými kontrolami“ finančních úřadů. **Není pravda, že by na Zlínsku byl v posledních 10 letech konstatován cenový přestupek.**

Účelové je i srovnání výše cen s některými smíšenými společnostmi. Sousední společnosti mají sice zatím nižší vodné a stočné, je však řada jiných smíšených společností, které mají cenu vyšší (např. VaK Břeclav, Mladá Boleslav, Kutná Hora, Cheb) nebo srovnatelnou (přes 84 Kč má např. VaK Pardubice nebo VaK Nymburk). Významná většina smíšených společností byla příjemcem dotace z OPŽP. Z tohoto titulu jsou po 10 let povinny navyšovat v ceně výši položky „obnovy infrastruktury“ o 2 % nad hodnotu inflace, což v případě Zlínska neplatí.

Důležité je také poznamenat, že v posledních 2 až 3 letech došlo mezi vlastníkem VaK Zlín a provozovatelem k uzavření dodatků smluv, obsahující mimo jiné úpravu smlouvy do souladu s doporučeními Ministerstva zemědělství (MZe) i Ministerstva životního prostředí (MŽP), koncepci tvorby zdrojů na obnovu a investice nebo změnu tvorby zisku. Tyto úpravy smluv prakticky znamenají, že **cena vody na Zlínsku nyní roste maximálně s inflací; navíc v roce 2018 se cena vody sníží cca o 1 Kč.**

Toto jsou důvody, že **ceny vody na Zlínsku se budou s cenou okolních vodáren brzy vyrovnávat.**

2.1 K tvorbě zdrojů na obnovu vodohospodářské infrastruktury,

Z potřeby navyšovat nájemné nelze usuzovat nic o stavu hospodaření VaK Zlín. Tato potřeba nevyplývá z jeho ekonomické kondice ale ze ZVaK, který pro obnovu infrastruktury nastavil jasně definované postupy a cíle (postupně dosáhnout „plných“ odpisů z pořizovací ceny majetku infrastruktury).

VaK Zlín nechce postupovat protiprávně a vyhýbat se tvorbě zdrojů na obnovu. Nechce populisticky snižovat dnešní ceny na úkor průběžné obnovy infrastruktury a riskovat nutnost prudkých nárůstů cen či zhoršení kvality služeb v budoucnu. Tímto se VaK Zlín vyhýbá i možným sankcím ze strany regulátora MZe.

Pro VaK Zlín je tvorba prostředků na obnovu a další rozvoj infrastruktury zásadní. I z tohoto důvodu bylo v roce 2015 navýšeno nájemné placené provozovatelem VaKu Zlín, aniž by byla zásadně zvýšena cena vody. Nájemné se v posledních dvou letech pohybuje na úrovni cca 128 mil. Kč, což tvoří cca 25% celkových úplných vlastních nákladů.

2.2 Ke stanovení zisku

Pravidla pro stanovení přiměřeného zisku jsou upravena v Cenovém výměru MF na příslušný rok. **Moravská vodárenská (MOVO) postupovala dosud v souladu s platnými předpisy¹ a**

¹ V roce 2013 byla Ministerstvem financí provedena kontrola zisku uplatňovaného na Zlínsku v regulovaných cenách. Touto kontrolou nebylo zjištěno porušení cenových předpisů.

nelze tento postup označovat za „ekonomický zločin“ a zisk zahrnutý v ceně za „libovolný“.

Vzhledem k tomu, že během posledních 3 let dosahoval v průměru méně než 7% ze skutečných úplných vlastních nákladů, není zisk ani rozhodující položkou kalkulace. Při hodnocení jeho výše je také nutné zohlednit platbu daní, provozní investice a provozní náklady na krytí úvěru poskytnutého VaKu Zlín jako předplacené nájemné, o které se zisk snižuje a počítat pouze s disponibilním ziskem nikoliv celkovou částkou (305 milionů vs. 774 milionů Kč v letech 2004-2016 uváděných v dokumentu).

3. K problematice investic

Investice do infrastruktury se do cen promítají bez ohledu na to, zdali tyto investice uskutečňuje VaK Zlín nebo MOVO.

Zdroje na investice VaK Zlín jsou generovány z nájemného placeného MOVO a z odpisů zahrnutých v kalkulaci cen. Finanční prostředky na smluvní investice čerpá MOVO ze svého zisku. Odpisy těchto investic pak vstupují do nákladů obdobně jako investice VaK Zlín. Kromě smluvních investic podporuje MOVO obnovu Zlínské vodohospodářské infrastruktury (VHI) i poskytnutím předplaceného nájemného (de facto bezúročné půjčky) VaKu Zlín.

3.1 K otázce investičních dotací

Je pravda, že VaK Zlín není s ohledem na dohodu mezi Evropskou komisí a Českou republikou sjednanou v roce 2006 oprávněn čerpat dotace z OPŽP. **K žádnému omezení možnosti finanční podpory z důvodu aplikace provozního modelu však nikdy nepřistoupil národní dotační titul MZe. Není tedy pravda, že by VaK Zlín byl kompletně zbaven možnosti čerpat dotace.**

V souvislosti s čerpáním dotací z OPŽP je třeba uvést, že i tato podpora výrazně zasahuje do cen. Příjemce sice neodepisuje částku ve výši dotace z OPŽP, ale je povinen tvořit prostředky na obnovu v kalkulaci ceny podle přepisů MZe.

Významným faktorem ovlivňujícím vodné a stočné u příjemců dotací z OPŽP je závazek plnit po dobu 10 let pravidla udržitelnosti projektu povinnými výdaji na obnovu. Více informací o udržitelnosti viz kapitola 2.

3.2 K dosaženým účinkům investičních akcí v posledních 10 letech

V dokumentu nejsou brány v úvahu nesporné dobré výsledky dosažené na Zlínsku v posledních 10 letech v oboru vodovodů a kanalizací. Novou výstavbou i její obnovou byly naplněny požadavky Směrnice EU a národní legislativy o čištění městských odpadních vod, bylo dosaženo snížení ztrát ve vodovodní síti 2x rychlejším tempem než průměr ČR, zvýšil se počet obyvatel připojených na vodovod a kanalizaci o cca 7% (převyšuje průměr ČR). Zejména je však významné zlepšení kvality vodohospodářských služeb poskytovaných spotřebitelům vody. Oproti např. smíšeným společnostem jsou v provozní smlouvě zavedeny, v souladu s nejlepší mezinárodní praxí, ukazatelé kvality služeb, které provozovatel VaK Zlín kontroluje, případně jejich nedodržení sankcionuje.

Samozřejmě všechny náklady spojené s investicemi i kroky ke zlepšení služeb spotřebitelům se promítají do ceny vody.

4. K problematice postupu a ekonomickým úvahám o návratu ke smíšené společnosti

Ve struktuře cenové kalkulace podle vyhlášky MZe nelze nalézt položku, kde by navrhovanou transformací modelu provozování mohlo dojít ke snížení nákladů. Naopak tato transformace by přinášela zvýšení vodného a stočného a též řadu rizik, zejména v oblasti kvality poskytovaných služeb, nehledě na personální a ekonomickou stabilitu společnosti.

Autorem navrhovaný rychlý návrat ke smíšenému modelu by tak nebyl ve prospěch nejen akcionářů, ale zejména odběratelů vody.

Odhad nákladů na pořízení technických prostředků provozní části VaK Zlín ve výši 125 mil. Kč není ničím podložen, je silně podhodnocen a neodpovídá realitě současných cen provozního majetku.

Dále je nutno uvést, že **legislativa vyžaduje, aby v kalkulaci cen byly uváděny veškeré skutečné náklady** spojené s provozováním vodovodů nebo kanalizace pro veřejnou potřebu a nebyly přenášeny na jiné činnosti vykonávané vlastníkem nebo provozovatelem. Z tohoto důvodu není možné uvažovat o snížení cen umělým ponížením některých nákladových položek. Konkrétně například navrhované **úplné vyjmutí odpisů** (ať už infrastrukturního či provozního majetku) z cen **jde tak přímo proti platným předpisům**. Obdobná logika platí i u dalších nákladových položek.

Z výše uvedených důvodů je **možnost snížit konečnou cenu pro obyvatelstvo o 10 Kč vč. DPH zcela nereálným předpokladem.**

Dále je nutno podotknout, že provozní model, ve které je provozovatelem právnická osoba vlastněná zahraničním kapitálem, přináší řadu výhod. Mezi ně patří například přenos odpovědnosti a provozních rizik, množstevní slevy, know-how z provozování jiných regionů a další. O tato pozitiva by společnost po návratu ke smíšenému modelu pravděpodobně přišla.

5. Příloha: Analýza argumentů

Obsahem přílohy je podrobná analýza argumentů obsažených v dokumentu „Ekonomická analýza možností samostatného provozování vlastní vodohospodářské infrastruktury společností Vodovody a kanalizace Zlín a.s.“ vypracovaného Pavlem Sekulou. V následující tabulce jsou tyto argumenty na základě relevantních informací okomentovány, případně přímo vyvráceny.

Posouzení dílčích sdělení, závěrů a argumentace obsažené v dokumentu „Ekonomická analýza možností samostatného provozování vlastní vodohospodářské infrastruktury společností Vodovody a kanalizace Zlín a.s.“ Pavla Sekuly	
Obsah sdělení „Ekonomické analýzy“	Posouzení EY
Část Výchozí stav	
<p>Zahraniční investor začal klasicky podnikat a jediným účelem jeho vstupu do tohoto podnikání bylo a je vyvářet zisk bez toho, aniž by se fakticky jakkoliv podílel na obnově a investicích do vodohospodářského majetku.</p>	<p>Tento výrok není pravdivý. Moravská vodárenská (jak sám autor uvádí dále v textu) investovala v letech 2009 až 2013 celkem 128 600 000 Kč a na obnovu přispěla i poskytnutím předplaceného nájemného ve výši 200 000 000 Kč.</p>
Část Ekonomické důsledky provozního modelu	
<p>Největším a nejpodstatnějším důvodem zdražení ceny vody je zavedení provozního modelu Veolia.</p> <p>Je vyloučena jakákoliv konkurence v provozování infrastruktury VaK Zlín; z důvodu nepřiměřeně dlouhého trvání provozní smlouvy tak není možné zajistit běžnými tržními prostředky ochranu spotřebitelů a ochranu ve veřejném zájmu.</p>	<p>Současná praxe a analýzy nepotvrzují, že by zavedení provozního modelu bylo důvodem pro zdražení ceny vody. Naopak zkušenosti potvrzují, že změna oddílného modelu na jiný model provozování (vlastnický či „smíšený“) vyvolává zvýšené náklady vlastníka a zvýšení ceny (např. Svitavsko, ÚV Želivka, Slánsko).</p> <p>Provozní model má řadu výhod oproti jiným modelům, např.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ přenos odpovědnosti a rizik na provozovatele, ▶ úspory z nákupních synergií, množstevních slev při nákupu materiálů, elektrické energie, chemikálií apod., ▶ uplatnění know-how ze zkušeností z jiných provozovaných regionů, ▶ omezení doby provozování (obvykle na 10 let) v konkurenčním prostředí, ▶ využití institutu „předplaceného nájemného“. <p>Toto samozřejmě neznamená, že i smíšený nebo vlastnický model nemá některé přednosti.</p>

	<p>Podstatné je, že vztahy v „provozním“ modelu jsou s ohledem na ochranu spotřebitelů a vzhledem k charakteru tohoto oboru veřejného zájmu, řádně regulovány - zejména zákonem o vodovodech a kanalizacích (dále jen ZVaK) a zákonem o cenách a dále i relevantními úřady;</p> <p>Provozní smlouva musí odpovídat současné nejlepší praxi, tj. zejména doporučeným ustanovením regulačního úřadu MZe a cenotvorbě podle pravidel MZe a zejména cenové regulaci MF.</p> <p>V případě vztahu mezi VaK Zlín a MOVO bylo dosaženo zejména v posledních 2 letech významného pokroku, a to dodatkem Smlouvy o nájmu a provozování vodárenské infrastruktury (dále jen Provozní smlouva) z roku 2015 s účinností od roku 2016 a dále dodatkem č. 1/2017.</p> <p>Poznamenává se, že v současné době jsou služby zajišťovány cca 60% odběratelům ČR v oddílném, resp. „provozním“ modelu.</p>
<p>Největším a nejpodstatnějším důvodem zdražení ceny vody jsou zisky Veolia.</p>	<p>Provozovatelem dosažený zisk v posledních 3 letech je v průměru méně než 7 % ze skutečných ÚVN, nejedná se tedy o rozhodující položku kalkulace.</p>
<p>Veolia si zisk sama do ceny formou přírážky zakalkulovala. Je to podnikání bez rizika a v oblasti přirozeného monopolu se jedná o ekonomický zločin.</p>	<p>Podle cenového přepisu MF pro věcně usměrňované ceny v oboru VaK je provozovatel oprávněn kalkulovat jen tzv. přiměřený zisk, který by měl odrážet návratnost reálně vloženého kapitálu. Vypočítává se pomocí vzorce, který je uveden v příslušném Cenovém výměru.</p> <p>Vzhledem k tomu, že MOVO kalkuluje zisk v souladu s platnou legislativou, nelze tento postup označovat za zločin, byť ekonomický.</p> <p>Zisk provozovatele je využíván též ve prospěch provozních investic, což je nutný předpoklad pro postupné zvyšování kvality poskytovaných služeb pro odběratele a zvyšování efektivnosti provozování.</p>
<p>Ministerstvo financí několikrát MOVO kontrolovalo z hlediska dodržování cenových přepisů a bylo konstatováno porušení cenových přepisů; MF udělilo pokutu a jsou zahájeny další kontroly.</p>	<p>V období let 2010 až 2012 bylo finančním úřadem MF ověřeno (Protokol ze 4.7.2013), že zisk na Zlínsku, který byl uplatněn v regulovaných cenách, nepřekročil horní hranici přiměřeného zisku použitého kapitálu. Provedenou kontrolou přiměřenosti zisku nebylo zjištěno porušení cenových předpisů.</p> <p>Žádné jiné cenové kontroly na Zlínsku neshledaly jakákoliv vážnější porušení cenových předpisů a</p>

	v současné době žádné kontroly neprobíhají.
<p>Celkový zisk od roku 2004 do konce roku 2016 pro oblast Zlínska je 773 795 000 Kč.</p>	<p>Ano, ale po zaplacení daní, odečtení provozních investic a provozních nákladů na krytí úvěru 200 milionů korun, který poskytlo MOVO bezúročně VaKu Zlín jako přeplacené nájemné, dosáhl provozovatel za roky 2004 až 2016 disponibilního zisku 305 milionů korun k rozdělení. V průměru tedy 23,5 milionu korun ročně. Celková dividenda vyplacená ze zisku z regulované činnosti na Zlínsku nepřesáhla výše uvedený zisk 305 milionů korun za třináct let.</p> <p>S ohledem na uzavřený dodatek „provozní smlouvy mezi VaKem Zlín a MOVO“ pro rok 2017, nebude ani v příštích letech kalkulační zisk zvyšován.</p>
<p>Veolia stanovuje cenu vody kalkulací z celkových vlastních nákladů (dále jen ÚVN), jejíž položky jsou mimo jakoukoliv kontrolu občanů, akcionářů či samotného VaK Zlín.</p> <p>Běžné fungování trhu je založeno na principu vytváření rovnováhy poptávky a nabídky mezi dodavatelem a odběratelem. Ceny jsou dány konkurencí v tržním prostředí. Stropem je tedy cenová hladina trhu a zisk je vytvářen schopností dodavatele zajistit náklady v nižší úrovni, než je cena dodávky.</p>	<p>Jedná se o zásadní nedorozumění ohledně principů cenotvorby v regulovaném oboru vodovodů a kanalizací (oproti neregulovanému podnikání) i principů smluvní spolupráce vlastníka s provozovatelem.</p> <p>Jednotlivé položky pro kalkulaci nákladů provozovatele, včetně podrobného popisu jejich obsahu, předepisuje vyhláška MZe č. 428/2001Sb. v Příloze č.19.</p> <p>Současně je v oboru vodovodů a kanalizací nezbytné dodržovat principy cenové regulace na základě aktuálního Cenového výměru (týká se i regulace zisku).</p> <p>VaK Zlín nejen, že je oprávněn požadovat vysvětlení a odůvodnění kalkulace cen resp. jednotlivých kalkulovaných položek, ale dokonce, jakožto vlastník infrastruktury, kalkulaci a výši ceny každoročně schvaluje. Rovněž je právo akcionářů získat tyto informace od VaK Zlín. Kontrolou správnosti kalkulace jsou pověřeny regulační úřady - MF a MZe.</p>
<p>VaK Zlín je neoprávněným žadatelem o dotace z dotačních zdrojů EU nebo českého státu</p>	<p>Ano; s ohledem na v roce 2006 sjednanou dohodu mezi Evropskou komisí a Českou republikou o „Podmínkách přijatelnosti vodohospodářských projektů pro OPŽP“ s ohledem na stávající provozní smlouvu mezi VaK Zlín a soukromým provozovatelem, nebylo možné, aby VaK Zlín byl příjemcem dotace z OPŽP.</p> <p>K žádnému omezení možnosti finanční podpory z důvodu obdobných „provozních smluv“ však nikdy nepřistoupil národní dotační titul MZe.</p> <p>Např. oblast „připojování obcí Zlínska na skupinové vodovody“ je podle nového podprogramu MZe</p>

	budoucí výzvou pro VaK Zlín.
Část Zařazení investic do užívání - vliv odpisů VaK Zlín a Veolia	
<p>VaK Zlín investoval do výstavby v letech 2010 až 2012 do výstavby a rekonstrukce celkem 646 949 283,36 Kč financované z hlavní části pomocí komerčního úvěru a úvěru od Veolia</p> <p>Dokončení investic VaK Zlín a jejich odepisování se projevilo v roce 2012 zvýšením nájemného o 30 mil. Kč, což se promítlo v ceně vody jejím zvýšením o 4,57 Kč.</p>	<p>Jedná se o zásadní nedorozumění ohledně principů povinné tvorby zdrojů na obnovu v položce nájemného.</p> <p>Podle § 8 ZVaK je VaK Zlín povinen vytvářet rezervy finančních prostředků na obnovu a dokládat jejich použití; k tomu je povinen zpracovat a realizovat Plán financování obnovy vodovodů a kanalizací (PFO), a to na dobu nejméně 10 kalendářních let.</p> <p>S přihlédnutím k aktualizaci PFO v roce 2013 a úpravě zásad pro cenovou regulaci „výše nájemného“ v novele ZVaK a cenových předpisech, dohodl VaK Zlín v roce 2015 dodatkem smlouvy s provozovatelem odpovídající zvyšování výše nájemného.</p> <p>S ohledem na tento dodatek smlouvy má VaK Zlín zdroje nejen na úhradu stávajícího úvěru a krytí vlastních provozních nákladů, ale i finanční prostředky na další investiční rozvoj vodohospodářské infrastruktury včetně dalších plánovaných rekonstrukcí a modernizací vodárenské infrastruktury podle schváleného PFO.</p> <p>Poznamenává se, že podle platné smlouvy s provozovatelem určuje výši nájemného, která se samozřejmě promítá do ceny vody, vlastník VaK Zlín. Výše nájemného v posledních 2 letech se pohybuje na úrovni cca 128 mil Kč, což tvoří cca 25% celkových úplných vlastních nákladů.</p>
Úvěr od Veolia formou přeplaceného nájemného je 200 mil Kč.	Výhoda přeplaceného nájmu je v tom, že se jde v podstatě o bezúročnou půjčku“; tzn. nejedná se o klasický úvěr. Dohody mezi vlastníkem a provozovatelem v oddílném / provozním modelu jsou v ČR běžným a často používaným nástrojem pro získání potřebných finančních prostředků investora v době realizace investic.
Úvěr od Komerční banky je ve výši 300 mil. Kč a byl čerpán od roku 2009 do roku 2011. Poplatky a úroky z úvěru jsou v řádech desítek milionů, přibližně 50 mil. Kč.	<p>Jistina z úvěru od Komerční banky je včetně úroků splácena z nájemného, které dostává každoročně VaK Zlín od provozovatele MOVO.</p> <p>Poznamenává se, že prostředky, které získal VaK Zlín z předplaceného nájemného a komerčního úvěru v letech 2008 až 2010 byly zejména využity k naplnění Směrnice EU o čištění městských odpadních vod. Znamenalo to realizovat</p>

	<p>v aglomeracích větších než 2000 EO výstavbu, či intenzifikaci ČOV a nebo výstavbu či dostavbu kanalizace v „přechodném období“ sjednaného ČR s EK.</p> <p>Tento úkol byl v působnosti VaK Zlín v požadovaném termínu splněn, a to bez významných dotací z veřejných rozpočtů.</p>
<p>Kumulace vlivů, tzn. nákladů na úvěr, odpisy Veolia a nemožnost čerpat dotace (vše negativní důsledek zavedení provozního modelu), je tak příčinou, že celkový dopad na spotřebitele vody na Zlínsku z důvodu investic VaK Zlín a Veolia je celkem 109 mil. Kč.</p>	<p>Města, obce a vlastnické či smíšené vodárenské společnosti musely za účelem plnění závazku implementace Směrnice využít pro kofinancování staveb kanalizací a ČOV vedle dotačních zdrojů i úvěrů od SFŽP a komerčních finančních institucí.</p> <p>Vždy to znamenalo dlouhodobý finanční závazek investorů do budoucnosti, spočívající nejen ve splácení úvěrů, ale v případě kofinancování z dotace OPŽP i závazek - v období 10 let po dokončení stavby každoročně navyšovat zdroje na obnovu s dopadem na cenu vody. Tento závazek vůči SFŽP spolu s pravidelným navyšováním cen vody VaKu Zlín nikdy nevznikl.</p>
<p>Veolia investovala do infrastruktury VaK Zlín formou technického zhodnocení i pod vlivem sílící kritiky z nesplněných očekávání na základě vyřčených slibů a neschopnosti VaK Zlín samostatně financovat veškeré investice.</p> <p>Investice společnosti Veolia je prezentována jako investice v uvozovkách a je označena za pouhou kvaziformu zvýšení zisků s negativním dopadem jak na spotřebitele, tak na samotný VaK.</p>	<p>Smluvní investice i předplacený nájem poskytnutý soukromým provozovatelem do infrastruktury vlastníka jsou ve vodárenství obvyklou praxí a nejsou známkou jakkoliv nestandardní situace. VaKu Zlín umožnily tyto nástroje financovat všechny investice včas a najednou. Spolupráce se soukromým subjektem byla tedy v konkrétní situaci VaKu Zlín (když nemohl využít dotací z OPŽP) přínosem (navíc na krytí úvěru by musel VaK Zlín zajistit bankovní instituci příslušnou garanci).</p> <p>Nelze říci, že investice MOVO mají negativní dopad na spotřebitele a na VaK Zlín. Naopak, investice MOVO umožnily realizovat nové investice i obnovu infrastruktury a tedy zajistily i vyšší kvalitu služeb zákazníkům. Je také nutné podotknout, že investice do infrastruktury se projeví v ceně vodného a stočného bez ohledu na to, zda tyto investice provádí vlastník nebo provozovatel.</p>
<p>Část Vliv zvyšování nájemného VaK Zlín na cenu vody</p>	
<p>V roce 2016 došlo k dalšímu zvýšení nájemného, což je vydáváno za úspěch VaK Zlín a Statutárního města Zlín. Chybí však fundamentální potřeba zvýšení nájemného za situace, kdy je</p>	<p>Je zásadní rozdíl mezi hodnocením „ekonomické činnosti společnosti, stavu jejího majetku a hospodářských výsledků“, které předkládá představenstvo každoročně na valné hromadě a hodnocením „technického stavu infrastruktury, který se posuzuje podle právního předpisu (ZVaK) v PFO“</p>

<p>veřejnost informována o výborném stavu hospodaření (majetkově stabilizovaná a ekonomicky zdravá společnost, dlouhodobě vytvářející přiměřený zisk a přiměřeně investující do infrastruktury a nemá žádné závazky po lhůtě splatnosti).</p>	<p>(viz výše).</p> <p>Pravděpodobně žádný vlastník infrastruktury v ČR, ať jsou to obce, smíšené nebo jiné vlastnické společnosti, dosud nedosáhly cílového stavu, který nastavil regulační úřad MZe i MŽP při hodnocení projektů podporovaných z OPŽP tak, aby byly vytvářeny dostatečné zdroje na obnovu v ceně vod ve výši odpisů vypočtených z pořizovací ceny VHI (tato cena se stanoví podle metodiky MZe).</p> <p>MZe kontroluje plnění PFO a konstatuje nedostatky právě v této oblasti, kdy si někteří vlastníci populisticky a nezákonně nutné zdroje na obnovu nezahrnují do ceny vody a uměle tak snižují vodné a stočné. Takto VaK Zlín postupovat nechce.</p> <p>(Více o dosahované míře obnovy ve Zprávě o benchmarkingu za rok 2015 na stránkách MZe: http://eagri.cz/public/web/mze/voda/vodovody-a-kanalizace/benchmarking-vak/)</p>
<p>Smíšený model by spotřebitelům ušetřil jen do roku 2016 (mimo vlivu zisku Veolia) celkem 109 mil. Kč, které tak tito zaplatili v ceně vody navíc. Důvodem je kumulace vlivů, tzn. nákladů na úvěr, odpisy Veolia a nemožnost čerpat dotace. Dokladuje to Příloha č. 5 - souhrn bez zisku Veolia a bez dotace.</p>	<p>Z Přílohy č. 5 je zřejmé, že podstatným vlivem je tzv. „zbytečné navýšení nájmu“ ve výši 95 mil. Kč, spolu s vlivem DPH ve výši 14 mil. Kč. (Nesprávnost tohoto argumentu byla odůvodněna výše).</p>
<p>Připočteme-li k těmto negativním dopadům (kumulace vlivů, tzn. nákladů na úvěr, odpisy Veolia a nemožnost čerpat dotace) sekundární náklady ve formě nákladů VaK Zlín na právním zastoupení v dlouholetém sporu, vysoké odměny členů představenstva, jejího předsedy a členů dozorčí rady, tak celkové náklady, které dosud zaplatili obyvatelé Zlínska, přesahují 1 mld. Kč.</p>	<p>Náklady na právní zastoupení VaK Zlín nelze z veřejných zdrojů zjistit.</p> <p>Tvrzení o zvýšených nákladech přesahujících 1 mld. Kč je postaveno na nesprávných, často nezákonných úvahách a argumentech (zejména tvorba nájemného a zisku - viz výše).</p> <p>Vůbec nejsou brány v úvahu nesporné dobré výsledky dosažené na Zlínsku v posledních 10 letech v oboru VaK. Novou výstavbou i její obnovou byly naplněny požadavky legislativy, bylo dosaženo snížení ztrát ve vodovodní síti 2x rychlejším tempem než průměr ČR, zvýšil se počet obyvatel připojených na vodovod a kanalizaci o cca 7% (převyšuje průměr ČR). Zejména je však významné zlepšení kvality vodohospodářských služeb poskytovaných spotřebitelům vody. Oproti např. smíšeným společnostem jsou v provozní smlouvě zavedeny, v souladu s nejlepší mezinárodní praxí, ukazatelé kvality služeb, které provozovatel VaK Zlín kontroluje,</p>

	<p>případně jejich nedodržení sankcionuje.</p> <p>Samozřejmě všechny náklady spojené s investicemi i kroky ke zlepšení služeb spotřebitelům se promítají do ceny vody.</p>
<p>Že jsou náklady zbytečné, ukazují nám příklady všech okolních vodáren v regionu, které provozují ve smíšeném modelu.</p>	<p>Ano, sousední společnosti mají zatím nižší vodné a stočné (viz níže).</p> <p>Je však řada jiných smíšených společností, které mají cenu vyšší (např. VaK Břeclav, Mladá Boleslav, Kutná Hora, Cheb) nebo srovnatelnou (přes 84 Kč má např. VaK Pardubice nebo VaK Nymburk). V případě VaKu Hodonín se u údaje o ceně neuvádí, že se kalkuluje pevná složka za vodoměr (dvousložková cena).</p> <p>Na základě dodatku č.1 Smlouvy o nájmu a provozování vodárenské infrastruktury mezi VaK Zlín MOVO bude snížena cena vody o 1 Kč při zachování zdrojů na obnovu. V roce 2019 bude cena zvýšena jen o inflaci.</p>
<p>Zatímco okolní vodárny využití dotace a vybudovanou vodohospodářskou infrastrukturu do ceny vody nepromítají, VaK Zlín přes zvýšené nájemné a tím i zvýšením ÚVN zdražuje cenu vody.</p>	<p>Pokud se například dnešní cena pro vodné a stočné u sousedních smíšených společností v současné době pohybuje mezi 74,50 a 79,50 Kč, tak v důsledku povinnosti plnit po dobu 10 let pravidla „udržitelosti projektů“ financovaného z OPŽP, budou muset tyto společnosti vedle inflace zvyšovat cenu od roku 2016, případně 2017 minimálně o 1 - 2%. Za 10 let tak budou muset tyto společnosti z tohoto důvodu (vedle inflačních vlivů) zvýšit cenu cca o 10 Kč a s velkou pravděpodobností tak budou mít cenu srovnatelnou s odběrateli VaKu Zlín, kde se cena bude zvyšovat jen s inflací.</p> <p>Podle cenových pravidel nesmí vlastník VHI do ceny zahrnovat náklady a tvorbu prostředků na rozvojové potřeby, které jsou financovány z dotací, tzn., že je nemůže odepisovat. Nicméně je jejich povinností zahrnout tento majetek do PFO a prostředky na obnovu tvořit v kalkulaci ceny.</p> <p>VaK Zlín může ve svých kalkulacích plně využívat odpisů za vybudovanou novou infrastrukturu.</p>
<p>Část Vliv zvyšování DPH na cenu vody</p>	
<p>V nákladech se mohou skrývat položky, které mohou být skrytou formou zisku koncernu (např. opravy provádějí spřízněné firmy Veolia; Veolia si pořídila od spřízněné společnosti Veolia</p>	<p>Jedná se o nepodložené spekulace, které nelze z veřejných zdrojů ověřit.</p>

<p>ENVIRONMENT úvěr s vyšším úrokem než je běžné u českých bank).</p>	
<p>Část Znovuzavedení smíšeného modelu</p>	
<p>Je třeba, aby k žalobám na neplatnost smluv o prodeji části podniku a provozní smlouvy se k Otrokovicím a Fryštáku připojili i další akcionáři, především SMZ; SMZ musí vyměnit vedení VaK Zlín za takové, které bude schopné vybudovat provozní část VaK Zlín.</p>	<p>Tento postup SMZ nedoporučujeme, neboť jak dokladuje následující ekonomická úvaha, nemůže být navrhovaný rychlý návrat ke smíšenému modelu ve prospěch nejen akcionářů, ale zejména odběratelů vody. Nepřinesla by snížení vodného a stočného, naopak by pravděpodobně přinesla jejich zvýšení a nepřinesla by ani zlepšení kvality služeb (viz argumenty výše).</p>
<p>Návrh postupu a nákladů znovuzavedení smíšeného modelu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Zajištění nákupu technických prostředků potřebných pro zajištění provozu (odhad 125 mil. Kč) ▶ Vyrovnání investic Veolia do technického zhodnocení ▶ Personální politika a mzdové náklady ▶ Možnost najmutí externích dodavatelů, možnost 	<p>Nezbytný nemovitý majetek a movité věci by před prodejem musely být oceněny znaleckým posudkem; účetní hodnota majetku odpovídajícího soupisu přílohy č. 1 kupní smlouvy z r. 2004 však byla ke konci r. 2015 cca 240 mil. Kč; k tomu je třeba uvažovat programové vybavení, IT zařízení, GIS a dispečink a dále „zásoby“, celkem dalších cca 10 mil. Kč.</p> <p>Odhad ve výši 125 mil. není ničím podložen a neodpovídá realitě.</p> <p>Uvažovat o vzájemném zápočtu splátek předplaceného nájmu v souvislosti se škodami a bezdůvodným obohacením je právně velmi problematické; s ohledem na výše uvedené skutečnosti, argumenty a ekonomické souvislosti, neshledáváme titul „bezdůvodného obohacení“ spolu se vznikem „škody“ důvodný pro úspěšnost žaloby proti MOVO, resp. Veolii.</p> <p>Při eventuálním přechodu současných pracovníků provozu MOVO do VaKu Zlín by se postupovalo podle zákoníku práce; pracovníci z provozu Zlínské oblasti přecházejí se stejnými platy a výhodami podle „kolektivní smlouvy“. Nelze uvažovat s tím, že by případný nový management měl výrazně nižší platové nároky, než je současný stav a tudíž že by se v kalkulaci položka „mzdové náklady“ snížila.</p> <p>Každý externí dodavatel bude kalkulovat externí službu s neregulovaným ziskem; tak se velmi</p>

spolupráce okolních vodáren	pravděpodobně budou chovat i sousední vodárny.
<p>Aby zůstala rezerva na nepředpokládané náklady a nebyl narušen plán investic a obnovy infrastrukturního majetku VaK Zlín a tvorba prostředků jednotlivých fondů, je možné snížit cenu pro obyvatele o 10 Kč včetně DPH.</p>	<p>Na nákup technických provozních prostředků i vyrovnání předplaceného nájemného by si nový VaK Zlín musel obstarat úvěr s tím, že podle pravidel kalkulace cen by musel splácet jistinu ze zisku a úrok z položky „správní režie“. Jen z tohoto titulu by se zvýšila položka „kalkulačního zisku“ nad současnou úroveň a důsledkem by bylo zvýšení ceny vody.</p> <p>Ve struktuře cenové kalkulace podle vyhlášky MZE nelze s odkazem na předchozí argumentace a důvody (zejména právního, legislativního a ekonomického charakteru) nalézt položku, kde by navrhovanou transformací modelu provozování mohlo dojít ke snížení nákladů. Naopak tato transformace by přinášela zvýšení vodného a stočného a též řadu rizik zejména v oblasti kvality poskytovaných služeb, nehledě na personální a ekonomickou stabilitu společnosti.</p> <p>Dále platí, že v kalkulaci cen musí být uváděny veškeré skutečné náklady spojené s provozováním vodovodů nebo kanalizace pro veřejnou potřebu a nesmí být přenášeny na jiné činnosti vykonávané vlastníkem nebo provozovatelem. Z tohoto důvodu není možné uvažovat o snížení cen umělým ponížením některých nákladových položek.</p> <p>Z výše uvedeného je patrné, že možnost snížit konečnou cenu pro obyvatelstvo o 10 Kč vč. DPH je zcela nereálným předpokladem.</p>

Shrnutí

Na základě shrnutí jednotlivých argumentů uvádíme, že dokument „Ekonomická analýza možností samostatného provozování vlastní vodohospodářské infrastruktury společností Vodovody a kanalizace Zlín a.s.“ nelze považovat za odbornou a objektivní analýzu. To vyplývá mimo jiné z absence vyváženého zhodnocení výhod a nevýhod různých variant provozování. U současného oddílného modelu provozování je poukazováno zejména na jeho nedostatky, přičemž jeho - i obecně známá - pozitiva jsou ignorována. U případného znovuzavedení smíšeného modelu provozování jsou potom naopak vyzdvihovány jen jeho výhody a nejsou ani objektivně zhodnoceny ekonomické a organizační dopady této transformace. Nedomníváme se, na rozdíl od autora výše zmíněné analýzy, že by znovuzavedení smíšeného modelu znamenalo snížení vodného a stočného nebo zlepšení kvality služeb. Problematická je i úroveň použitých argumentů a podkladových informací, které jsou často zavádějící, případně zcela nepravdivé nebo v praxi nevyužitelné. Lze se pouze dohadovat, zda toto vyplývá z nedostatečných odborných znalostí autora nebo zda jsou tyto argumenty používány účelově.

Na základě výše uvedeného nedoporučujeme využít materiál „Ekonomická analýza možností samostatného provozování vlastní vodohospodářské infrastruktury společností Vodovody a

kanalizace Zlín a.s.“ zpracovaný panem Sekulou, jako odborný podklad pro rozhodování o dalším vývoji vodárenství na Zlínsku.

Informace o EY

EY je předním celosvětovým poskytovatelem odborných poradenských služeb v oblasti auditu, daní, transakčního a podnikového poradenství. Znalost problematiky a kvalita služeb, které poskytujeme, přispívají k posilování důvěry v kapitálové trhy i v ekonomiky celého světa. Výjimečný lidský a odborný potenciál nám umožňuje hrát významnou roli při vytváření lepšího prostředí pro naše zaměstnance, klienty i pro širší společnost.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právníkou osobou. Ernst & Young Global Limited, britská společnost s ručením omezeným garancí, služby klientům neposkytuje. Pro podrobnější informace o naší organizaci navštivte prosím naše webové stránky ey.com.

© 2017 Ernst & Young, s.r.o. | Ernst & Young Audit, s.r.o. | E & Y Valuations s.r.o.
Všechna práva vyhrazena.

ey.com